

Агенција за спречавање корупције

11000 Београд

Царице Милице 1

Предмет: кршење правила о представљању јавних функционера и финансирању политичких субјеката – митинг владајуће коалиције у Београду 28.5.2024.

Поштовани,

На предизборном митингу коалиције „Александар Вучић – Београд сутра“ у Београду 28.5.2024. уочено је неколико повреда одредаба Закона о спречавању корупције и Закона о финансирању политичких активности.

Снимак емисије не поседујемо, али се он може прибавити од РЕМ или увидом у емитовани пренос митинга (нпр. ТВ Вести).

Могуће повреде закона су описане у пет тачака, јер су по својој правној природи другачије.

1. Својство јавног функционера

Митингу је присуствовало и на њему говорило више јавних функционера, од којих су неки најављивани по својој јавној и партијској функцији (Милица Ђурђевић – Стаменковски и Ивица Дачић), неки само по јавној (Александар Вучић), а неки само по партијској (Александар Шапић). Прављење ове разлике јасно указује на свест организатора скупа о томе да је реч о лицима код којих може настати дилема у јавности о томе у ком својству учествују на јавном скупу, **али и намеру да се та дилема одржава или да се створи утисак о томе да поменути изборна листа ужива подршку државних органа Републике Србије**, те да стога сваки бирач којем је стало до државе Србије треба да гласа за ту изборну листу. У том смислу, ради утврђивања чињеница, како за овај, тако и за претходне предизборне скупове, било би од значаја утврдити ко је учествовао у осмишљавању најаве учесника скупа, да ли је он одобрен од стране политичких субјеката који су организовали овај скуп, да ли су представници политичког субјекта указали лицу које су ангажовали за послове најаве на могуће последице оваквих најав (уколико је ангажовано лице само осмишљавало најаву) и слично.

Од наведених, само је Милица Ђурђевић – Стаменковски на почетку свог излагања на несумњив начин указала да говори у име своје политичке странке, док у случају А. Шапића, због начина на који је најављен, за тим није ни било потребе. Ивица Дачић то није учинио на несумњив начин, као што налаже члан 50. ст. 4. Закона о спречавању корупције, већ само посредно.

Александар Вучић је не само најављен у својству председника државе, већ су му се у том својству обраћали и сви други говорници који су говорили пре њега, што јасно указује да је не само код неупућене јавности, већ и код учесника скупа постојала свест да он наступа у својству државног органа и да ће на скупу политичког субјекта износити ставове државног органа. У

самом говору, он је причао о питањима која су у надлежности председника Републике, питањима која су у надлежности других државних органа и питањима која се тичу политичког субјекта којем припада (СНС), а без назначења својства у којем говори, што је супротно члану 50. ст. 4. Закона о спречавању корупције. Поред тога, већ и само учешће на скупу политичког субјекта у својству јавног функционера повредио је одредбе члана 50. ст. 1. и ст. 4. Закона о спречавању корупције, као и других повезаних одредаба истог закона (нпр. чл. 40). О томе да је у јавности створена представа да је говорио у својству носиоца јавне функције сведоче и бројне потоње медијске објаве, нпр. <https://www.novosti.rs/c/vesti/politika/1372422/velike-reci-vucica-mitingu-beogradu-nemamo-rezervnu-otadzbenu-necemo-dati-onima-kojima-zemlja-nista-znaci-foto-video>

2. Коришћење јавних ресурса за промоцију политичког субјекта

На истом митингу је емитован видео прилог који је снимљен на градилишту једног објекта јавне намене (око 18.10) – Центра за рани развој и инклузију, који је искоришћен у функцији промоције политичког субјекта.

3. Могућност повреде правила о финансирању од стране страних правних лица / страних држава (у зависности од тумачења норми)

На истом митингу један од говорника је представљен као „градоначелник Љубљане“ (главни град стране државе – Републике Словеније). У вези са овим постоји претходно питање – да ли се забрана из ст. 12. ст. 1. Закона о финансирању политичких активности односи и на стране јединице локалне самоуправе (или само државе), као и да ли локална самоуправа у Републици Словенији има својство правног лица („Забрањено је финансирање политичког субјекта од: страних држава; страних физичких и правних лица ...“). Уколико је одговор на било које од ова два питања позитиван, било би битно утврдити да ли је говорник позван у својству функционера стране локалне самоуправе, односно да ли је користио њене ресурсе за учешће на овом скупу, те да ли се већ и сам говор подршке политичком субјекту у својству градоначелника локалне самоуправе из друге државе (а не, рецимо, у личном својству или својству представника неке политичке партије из те земље) може сматрати коришћењем забрањених извора финансирања. На утврђивање ових чињеница и могуће повреде Закона нема утицаја околност да је градоначелник Љубљане можда и држављанин Србије, јер овде није реч о његовом исказивању политичког уверења у личном својству, већ о томе да је наступао у својству функционера главног града друге државе (што би могло бити спорно са становишта закона Републике Србије, у зависности од тумачења).

4. Коришћење јавног ресурса за избору кампању

На истом скупу, према извештају објављеном на једном од партијских сајтова објављено је и следеће:

„Председник Вучић је тада раширио и присутнима показао српску заставу којом се огрнуо током седнице Генералне скупштине УН на којој је усвојена резолуција о Сребреници.“

<https://vucic.rs/Vesti/Najnovije/a62050-Za-zivot-i-buducnost-nase-Srbije-za-Srbiju-sutra.html>

У вези са тим, потребно је утврдити да ли су повређене одредбе Закона о спречавању корупције, Закона о финансирању политичких активности или оба закона. То зависи од два претходна питања – да ли је ова застава јавни ресурс, било тако што је иницијално купљена из средстава државног органа, тако што је државном органу поклоњена или тако што је њеним коришћењем у сврху вођења послова из надлежности државног органа (на седници ГС УН)

вредност тог предмета значајно увећана. Друго, зависи од чињеница које би Агенција утврдила по питању својства у којем је Александар Вучић говорио на митингу. У зависности од ових чињеница, у описаном случају би могле бити повређене одредбе чланова 6, 12, и 23. ст. 4. Закона о финансирању политичких активности (уколико Агенција утврди да је А. Вучић на митингу говорио у својству представника политичког субјекта), односно 50. ст. 2. и других повезаних одредаба Закона о спречавању корупције (уколико је А. Вучић говорио у својству председника Републике). Напомињемо да је овде реч о ресурсу чија је иницијална материјална вредност вероватно била веома мала (неколико хиљада динара), али је значајно порасла (нематеријална) након њеног коришћења на одређеном месту и на одређени начин, макар за оне грађане Србије којима је ово обраћање било намењено.

5. Кампања за коју није јасно да ли припада политичком субјекту (повезано са митингом и ранијим промотивним активностима непознатог наручиоца)

У извештају са овог скупа на горе наведеном линку (према извештају новинске агенције ТАНЈУГ), а што су сигурно уочили и посматрачи Агенције који су присуствовали овом митингу је наведено следеће: „Већина људи на скупу носила је беле мајице са српском заставом и натписом - "Ми нисмо геноцидан народ", као и страначки функционери и чланови владе.“ Такође, на самом митингу су емитовани исечци из наступа А. Вучића на ГС УН, као и коментари новинара и страних политичара у вези са исходом гласања у ГС УН, а са чиме је у вези наведена порука на мајицама политичких активиста.

Слични написи постављени на билбордима у више градова, на транспарентнима на надвожњацима изнад дела некадашњег ауто-пута који пролази кроз Београд, као и на друштвеним мрежама које користе поједини учесници у изборној кампањи, те на тзв. „Кули Београд“ која је у власништву предузећа у којем Република Србија има приближно једну трећину власништва (Београд на води д.о.о.). Ни на једном од ових огласа није потписано на видљив начин коме „припадају“, односно да ли су постављени / објављени као део кампање коју спроводи неки државни орган, политички субјект или неко треће лице.

<https://n1info.rs/vesti/mi-nismo-genocidan-narod-sa-kule-beograd-i-vucicevog-instagram-a-video/>

<https://www.instagram.com/djurdjevicmilica/reel/C7RWavXoF4x/>

<https://www.nin.rs/politika/vesti/50006/mi-nismo-genocidan-narod-vucic-srebrenicom-popunjava-predizbornu-kampanju>

Ове информације, а још више одсуство информација, указују или макар стварају сумњу да је наведена акција, са свим њеним појавним облицима, део изборне кампање политичког субјекта која није приказана као таква у складу са чланом 23. ст. 9. Закона о финансирању политичких активности, због чега је неопходно да Агенција утврди све релевантне чињенице. У поступку контроле би требало прибавити не само изјашњење политичке странке (или странака), већ и податке од државних органа, органа локалне самоуправе и јавних и приватних предузећа која су учествовала у креирању и објављивању огласних порука.

Тим за праћење изборне кампање/Election Campaign Monitoring Team

Транспарентност Србија/ Transparency Serbia

Palmotićeva 31 / Палмотићева 31

tel: (+381 11) 303 38 27

Beograd, Serbia / Београд, Србија

ts@transparentnost.org.rs

www.transparentnost.org.rs